

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie [...] w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2011) 883 final – 2011/0435 (COD)

(2012/C 191/18)

Sprawozdawca generalny: **Arno METZLER**

Parlament Europejski, w dniu 19 stycznia 2012 r., oraz Rada, w dniu 27 stycznia 2012 r., postanowiły, zgodnie z art. 46 i art. 304 TFUE, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie [...] w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym

COM(2011) 883 final – 2011/0435 (COD).

Dnia 17 stycznia 2012 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 480. sesji plenarnej w dniach 25–26 kwietnia 2012 r. (posiedzenie z 26 kwietnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył Arno METZLERa na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 164 do 1 – 3 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Uznawanie kwalifikacji zawodowych zdobytych w innych państwach członkowskich jest istotnym narzędziem służącym wspieraniu mobilności obywateli UE, a tym samym realizacji rynku wewnętrznego. Przyczyni się także do poprawy konkurencyjności państw członkowskich, do zrównoważonego wzrostu i do zmniejszenia bezrobocia. Różnorodne doświadczenia zawodowe, które obywatele gromadzą podczas pracy w innych państwach członkowskich, przynoszą korzyści gospodarce krajowej.

1.2 Potencjał, który tworzą obywatele UE pragnący podjąć działalność zawodową w innym państwie członkowskim, nie jest jeszcze dostatecznie wykorzystywany. Powodem są różnego rodzaju przeszkody w uznawaniu kwalifikacji zawodowych zdobytych w innych państwach członkowskich. Obywatele uważają, że obowiązujące procedury są zbyt długotrwałe i zbyt mało przejrzyste.

1.3 Dlatego EKES przyjmuje zasadniczo z zadowoleniem wnioski dotyczący zmiany dyrektywy 2005/36/WE, który ma usunąć opisane problemy z uznawaniem kwalifikacji zawodowych dzięki uproszczeniu procedur i zwiększeniu przejrzystości z myślą o obywatelach UE. Wniosek skutecznie wspiera realizację celów określonych w strategii „Europa 2020” dotyczących mobilności obywateli UE.

1.4 EKES przyjmuje z zadowoleniem zamiar wprowadzenia europejskiej legitymacji zawodowej, która zdecydowanie uprości procedury. Uważa jednak, że niektóre przepisy szczegółowe mogą spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów i pacjentów. Należy zatem poddać przeglądowi zaproponowane regulacje dotyczące europejskiej legitymacji zawodowej, w szczególności:

— ogólne i istotne kryteria i zasady procedury wprowadzenia europejskiej legitymacji zawodowej muszą być określone bezpośrednio w dyrektywie;

— należy wykluczyć nadużycia w posługiwaniu się drukowaną wersją europejskiej legitymacji zawodowej poprzez ograniczenie okresu jej ważności i przewidzenie specjalnych środków zabezpieczających przed fałszerstwem;

— EKES ma poważne zastrzeżenia co do zapisu stanowiącego, że jeżeli przyjmujące państwo członkowskie nie podejmie decyzji w sprawie zatwierdzenia europejskiej legitymacji, to legitymację tę uznaje się za zatwierdzoną; na wypadek niedotrzymania terminu należy przewidzieć inne możliwości ochrony prawnej, takie jak prawo do rozstrzygnięcia oraz prawo do odszkodowania.

1.5 W związku z istnieniem wielu europejskich systemów dotyczących kwalifikacji EKES obawia się powielania zakresów, konfliktu przepisów, a nawet sprzeczności. Dlatego potrzebne jest wyjaśnienie hierarchii dyrektywy w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w stosunku do instrumentów europejskich ram kwalifikacji oraz norm europejskich. Ponadto konieczne jest szersze wdrożenie europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS).

1.6 EKES przyjmuje z zadowoleniem rozszerzenie możliwości automatycznego uznawania na podstawie wspólnych zasad kształcenia. Założenia dotyczące procedury, samą procedurę oraz kryteria, na podstawie których Komisja określa wspólne zasady kształcenia, trzeba jednak ustalić bezpośrednio w dyrektywie. Minimalne kworum musi zostać podniesione do 50 % + 1 państwo członkowskie.

2. Streszczenie dokumentu Komisji

2.1 Mobilność wykwalifikowanych specjalistów w Unii Europejskiej jest zbyt mała. Istnieje duży niewykorzystany potencjał w zakresie mobilności. Uznawanie kwalifikacji zawodowych jest kluczem do skutecznego funkcjonowania podstawowych swobód rynku wewnętrznego dla obywateli UE. Jednocześnie mobilność nie powinna mieć miejsca kosztem konsumentów, np. pacjentów, którzy oczekują od pracowników służby zdrowia odpowiednich umiejętności językowych.

2.2 Modernizacja dyrektywy stanowiłaby także odpowiedź na potrzeby państw członkowskich, w których występuje rosnący niedobór wykwalifikowanej siły roboczej. W związku z tym mobilność obywateli UE na jednolitym rynku jest ważną kwestią. Niedobór siły roboczej nie tylko będzie utrzymywał się w przyszłości, ale przewiduje się, że wzrośnie, w szczególności w służbie zdrowia, w sektorze edukacji, a także w sektorach rozwijających się, takich jak budownictwo lub usługi dla przedsiębiorstw.

2.3 Proponowanej modernizacji istniejących przepisów przyswiecają następujące cele:

- zmniejszenie złożoności procedur dzięki europejskiej legitymacji zawodowej, która pozwalałaby na pełniejsze wykorzystanie zalet systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), który już się sprawdził;
- reforma ogólnych przepisów dotyczących podejmowania działalności w innym państwie członkowskim lub tymczasowego przenoszenia się;
- modernizacja systemu automatycznego uznawania kwalifikacji, w szczególności w przypadku pielęgniarek, położnych, farmaceutów i architektów;
- zaproponowanie w dyrektywie ram prawnych dla częściowo wykwalifikowanych specjalistów i dla notariuszy;
- wyjaśnienie gwarancji dla pacjentów, których obawy dotyczące umiejętności językowych i ryzyka uchybień należy lepiej odzwierciedlić w ramach prawnych;
- wprowadzenie wymogu prawnego w odniesieniu do dostarczania w sposób bardziej przyjazny użytkownikom informacji tematycznych dotyczących przepisów regulujących uznawanie kwalifikacji w oparciu o kompleksową infrastrukturę administracji elektronicznej dla całego procesu uznawania kwalifikacji;
- rozpoczęcie systematycznego przeglądu i systematycznej wzajemnej oceny w odniesieniu do wszystkich zawodów regulowanych w państwach członkowskich.

3. Uwagi ogólne

3.1 W strategii „Europa 2020”⁽¹⁾ określono cel dotyczący ułatwiania i wspierania mobilności siły roboczej w Unii Europejskiej. W dokumencie pt. „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: europejski wkład w pełne zatrudnienie”⁽²⁾ Komisja Europejska stwierdziła, że niedobór wykwalifikowanej siły roboczej jest przeszkodą hamującą zrównoważony wzrost. Na obszarach charakteryzujących się wysokim wzrostem gospodarczym występuje niedobór wykwalifikowanych pracowników, a jednocześnie istnieją obszary o stale wysokich wskaźnikach bezrobocia. Mobilność geograficzna ma zatem duże znaczenie dla złagodzenia problemu bezrobocia regionalnego. W dokumencie pt. „Akt o jednolitym rynku. Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania”⁽³⁾ Komisja jako jedną z tych dźwigni wymieniła także mobilność obywateli. Dzięki zwiększonej mobilności wykwalifikowanej siły roboczej gospodarka europejska będzie mogła stać się bardziej konkurencyjna. W tym celu trzeba poprawić możliwości kojarzenia pracodawców i wykwalifikowanych pracowników z różnych państw członkowskich w okresach niedoboru siły roboczej. Dlatego EKES oczekuje, że dyrektywa znacząco przyczyni się do wzrostu.

3.2 Obowiązująca dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych wykazuje jeszcze szereg niedostatków. Na przykład obywatele UE mają do dyspozycji różne sposoby uznawania kwalifikacji w swoim zawodzie. Trudno im jednak dowiedzieć się, z jakiej procedury mogą skorzystać, do jakiego urzędu się zwrócić i jakie przedstawić dokumenty. Te niedociągnięcia obowiązującej dyrektywy utrudniają mobilność obywateli w UE, a tym samym realizację rynku wewnętrznego⁽⁴⁾. Z powodu długich procedur uznawania obywatele często nie mogą szybko zareagować na ofertę pracy, ponieważ zanim ją przyjmą, muszą przejść procedurę uznawania kwalifikacji. Dlatego konieczna jest reforma procedur administracyjnych i poprawa przejrzystości uznawania kwalifikacji zawodowych. Wspólne platformy ostatecznie okazały się niepraktyczne i nieskuteczne. Od czasu ich wprowadzenia nie zatwierdzono żadnej wspólnej platformy.

3.3 Dlatego EKES przyjmuje z zadowoleniem wnioski dotyczące zmiany dyrektywy 2005/36/WE. Uproszczenie procedur wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych oraz poprawa przejrzystości sprzyja dalszemu rozwojowi swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości, a także rynku wewnętrznego. Wniosek wspiera realizację celów określonych przez Komisję Europejską w strategii „Europa 2020” i kolejnych dokumentach.

⁽¹⁾ Zob. komunikat Komisji „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” z 3 marca 2010 r., COM(2010) 2020 final.

⁽²⁾ Komunikat Komisji z 23 listopada 2010 r., COM(2010) 682 final, punkt 2.

⁽³⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z 13 kwietnia 2011 r. „Akt o jednolitym rynku. Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania »Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego“, COM(2011) 206 final.

⁽⁴⁾ Zob. dokument Komisji Europejskiej pt. „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE – 2010 r. Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE” z 27 października 2010 r., COM(2010) 603 final.

3.4 EKES uważa, że planowane w ramach reformy uproszczenia procedur zasadniczo jest właściwym narzędziem wspierania mobilności obywateli wewnątrz Unii Europejskiej. Może ono posłużyć jako bodziec powodujący powstawanie nowych tendencji, które po minionych kryzysach będą szansą na pobudzenie wzrostu i mobilności oraz na tworzenie nowych miejsc pracy w państwach członkowskich.

3.5 Zwłaszcza młodsze osoby aktywne zawodowo są zainteresowane gromadzeniem doświadczenia zawodowego w różnych państwach UE. Wnoszą oni do danego państwa członkowskiego swoje różnorodne doświadczenia zawodowe, co ma wpływ na sposób wykonywania zawodu zarówno w państwie przyjmującym, jak i w ich rodzimym państwie, do którego wracają.

3.6 Korzyści z mobilności przewyższają jej ewentualne niekorzystne skutki spowodowane „drenażem mózgow”. Wprawdzie niebezpieczeństwa „drenażu mózgow” nie można wykluczyć, jednak z dotychczasowych doświadczeń wynika, że zjawisko to występuje w dużo mniejszym stopniu niż się obawiano, a obywatele często po okresie mobilności zawodowej wracają do swego rodzimego swojego kraju, z którym łączą ich więzy kulturowe i rodzinne.

3.7 Mobilność zawodowa między państwami członkowskimi musi odbywać się z zachowaniem standardów socjalnych. Nie może zwłaszcza dochodzić do sytuacji, kiedy wykorzystuje się ewentualną presję na migrację, występującą przejściowo w jakimś państwie członkowskim, do obniżania standardów socjalnych w innym państwie członkowskim.

3.8 Europejska legitymacja zawodowa przyczyni się do pożądanego uproszczenia procedur. Wnioskodawca będzie mógł zwrócić się w swoim rodzimym państwie do organów, które zasadniczo są bardziej kompetentne do rozpatrywania przedłożonych materiałów niż organy innego państwa członkowskiego. Dokumenty raz sprawdzone i zachowane w systemie IMI będą mogły być wykorzystywane w kolejnych procedurach. Nadal jednak musi być zagwarantowane bezpieczeństwo konsumentów i pacjentów, co zostanie osiągnięte dzięki uznawaniu europejskiej legitymacji zawodowej przez państwo przyjmujące.

3.9 EKES przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w dyrektywie skoncentrowano się na systemie wymiany informacji na rynku wewnętrznym. W państwach członkowskich istnieją już jednak struktury związane z krajowymi legitymacjami zawodowymi. Aby uniknąć niepotrzebnych nakładów administracyjnych i finansowych oraz biurokracji, trzeba zapewnić udział tych struktur w procedurze wydawania europejskiej legitymacji zawodowej. Należy zwłaszcza stworzyć możliwość zintegrowania drukowanej wersji zatwierdzonej europejskiej legitymacji zawodowej z jedną z istniejących krajowych legitymacji zawodowych. W dyrektywie należy w szczególności określić kryteria zgodnie z art. 58 (art. 4a ust. 6) oraz etapy procedury, według której Komisja ustala zawody mogące korzystać z europejskiej legitymacji zawodowej. To samo dotyczy odpowiedzialności za tłumaczenia koniecznych procedur i dokumentów.

3.10 Proces boloński i europejskie ramy kwalifikacji sprzyjają przejrzystości i porównywalności krajowych świadectw potwierdzających wykształcenie, zwłaszcza dyplomów wyższych uczelni. Nie może to jednak prowadzić do pokrywania się

z postanowieniami dyrektywy w sprawie kwalifikacji zawodowych. Dlatego dyrektywa musi jasno stwierdzać, że uznanie kwalifikacji zawodowych następuje wyłącznie na podstawie postanowień tej dyrektywy lub dyrektyw szczegółowych. Zasady europejskich ram kwalifikacji nie mogą ani ułatwiać, ani utrudniać uznawania kwalifikacji. To samo dotyczy stosunku między dyrektywą w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych a normami europejskimi.

3.11 Dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych odnosi się wyłącznie do kwalifikacji zawodowych zdobytych w państwach członkowskich UE. W dokumencie pt. „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: europejski wkład w pełne zatrudnienie”⁽⁵⁾ Komisja Europejska jako jeden z celów określiła poprawę integracji imigrantów na rynku pracy. Cel ten ma zostać osiągnięty m.in. poprzez zniesienie przeszkód w zatrudnieniu wynikających z nieuznawania umiejętności i kwalifikacji. Komitet wzywa Komisję, by podjęła środki zmierzające do ułatwienia uznawania kwalifikacji zawodowych zdobytych w państwach trzecich.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Europejska legitymacja zawodowa

4.1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem zamiar wprowadzenia europejskiej legitymacji zawodowej, tak jak proponuje się w art. 4a–4e. Wprowadzenie europejskiej legitymacji zawodowej, w połączeniu z systemem wymiany informacji na rynku wewnętrznym, w bardzo wielu przypadkach znacznie uprości i przyspieszy procedurę uznawania.

4.1.2 Art. 4a ust. 7 umożliwia pobieranie opłat za wydanie europejskiej legitymacji zawodowej. Komisja jest uprawniona do wyznaczania kryteriów w zakresie obliczania i podziału opłat w drodze procedury zgodnej z art. 58a. Koszty nie mogą jednak osiągnąć poziomu, który zniechęciłby wnioskodawców do korzystania z procedury.

4.1.3 EKES ma poważne zastrzeżenia do uregulowania zaproponowanego w art. 4d ust. 5, zgodnie z którym europejską legitymację zawodową uznaje się za zatwierdzoną, jeżeli właściwy organ nie podejmie decyzji w terminie określonym w art. 4d ust. 2 i 3. Termin ten jest bardzo krótki, gdyż wynosi zasadniczo jeden miesiąc, a w przypadku zastosowania środków wyjątkowych – dwa miesiące. Może to doprowadzić do sytuacji, w której właściwe organy będą skłonne odmawiać uznania kwalifikacji także w przypadkach, kiedy ze względu na dużą liczbę czekających na rozpatrzenie wniosków lub nieotrzymanie dodatkowych informacji nie będą w stanie wydać kompetentnej decyzji. W praktyce efektem będzie nie przyspieszenie procedur, ale ich wydłużenie z powodu dostępnych środków odwoławczych od takich decyzji.

4.1.4 Jeżeli istotnie wystąpi wiele przypadków zatwierdzenia europejskiej legitymacji zawodowej na podstawie art. 4d ust. 5, może pojawić się zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów i pacjentów. Nie można bowiem wykluczyć, że niektórzy wnioskodawcy tą drogą wejdą niezasłużenie w posiadanie europejskiej legitymacji zawodowej. Ponadto trudno byłoby unieważnić po fakcie takie niesłusznie zatwierdzone legitymacje.

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji z 23 listopada 2010 r., COM(2010) 682 final, punkt 2.5.

4.1.5 Aby należycie uwzględnić interesy zarówno wnioskodawców, jak i konsumentów, proponuje się stosowanie procedury odwoławczej według prawa krajowego. Dyrektywa powinna zobowiązać państwa członkowskie do ustanowienia takiej procedury odwoławczej. Jako instrumenty prawne mogłyby wchodzić w grę: prawo do rozstrzygnięcia oraz prawo do odszkodowania. Prawa te przysługiwałyby tylko w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie z przyczyn przez siebie zawinionych nie wyda pozytywnej decyzji lub nie zastosuje środka wyrównawczego.

4.1.6 Ponadto terminy wyznaczone na podjęcie decyzji powinny być ustalone tak, by cała procedura (rozpatrzenie wniosku w państwie rodzimym i uznanie w państwie przyjmującym) nie trwała dłużej niż cztery miesiące. Jeżeli właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego zwróci się do właściwego organu rodzimego państwa członkowskiego z wnioskiem o udzielenie informacji, powinno to powodować zawieszenie biegu terminu – inaczej niż stanowi art. 4d ust. 3, trzecie zdanie.

4.1.7 W art. 4e ust. 5 przewidziano m.in., by posiadaczowi europejskiej legitymacji zawodowej co dwa lata od wydania tej legitymacji przypomniano o prawach przysługujących mu zgodnie z art. 4e ust. 5. Takie przypomnienie powoduje dodatkowe nakłady administracyjne, a posiadacz legitymacji nie odnosi z tego żadnych dodatkowych korzyści. Zazwyczaj przyjęte i wystarczające jest jednorazowe pouczenie.

4.1.8 Warunkiem dotrzymania wymienionych wyżej procedur i terminów jest sprawne funkcjonowanie systemu IMI. Trzeba zapewnić jego sprawne działanie w chwili wejścia w życie dyrektywy, przyjmując dużą liczbę zgłaszanych przypadków. Ewentualne usterki systemu IMI można znacznie lepiej uwzględnić w przypadku zaproponowanego systemu ochrony prawnej niż w przypadku domniemanego zatwierdzenia, przeciwko któremu należy wystąpić jako niezgodnemu z systemem.

4.1.9 Europejska legitymacja zawodowa nie powinna być dostępna wyłącznie w postaci dokumentacji w systemie IMI. Po zatwierdzeniu legitymacji wnioskodawca powinien otrzymać jej egzemplarz drukowany, którym będzie mógł faktycznie posługiwać się w obrocie prawnym jako poświadczeniem kwalifikacji. Dlatego trzeba ustalić minimalne wymogi zabezpieczenia przed fałszerstwem, jakie powinien spełniać taki wydruk.

4.1.10 Ponadto wersja drukowana europejskiej legitymacji zawodowej nie może obowiązywać na czas nieokreślony. W przeciwnym razie istniałoby niebezpieczeństwo nieuprawnionego użycia jej jako potwierdzenia kwalifikacji w przypadku, gdy państwa członkowskie, zgodnie z art. 56 ust. 2 akapit pierwszy lub w ramach mechanizmu ostrzegania, o którym mowa w art. 56a, otrzymały informacje o okolicznościach wykluczających wykonywanie zawodu. Dlatego wersja drukowana legitymacji powinna tracić ważność po dziesięciu latach, a w przypadku pracowników służby zdrowia – po pięciu latach, po upływie których należy ponownie wystąpić o jej wydanie. Wprowadzenie określonego terminu ważności wersji drukowanej nie wpływałoby jednak na nieograniczony termin ważności europejskiej legitymacji zawodowej w dokumentacji w systemie IMI. W przypadku wydania zakazu wykonywania zawodu wersja drukowana musiałaby także zostać odebrana.

4.2 Dostęp częściowy

4.2.1 Kodyfikując w art. 4f dostęp częściowy, przyjęto warunki określone przez Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-330/03. Ograniczenie naruszałoby art. 45 i 49 TFUE.

4.2.2 Praktyczny zakres stosowania dostępu częściowego jest niewielki. Kodyfikacja nie może prowadzić do dumpingu socjalnego.

4.3 Również w przypadkach objętych art. 5 ust. 1 lit. b) trzeba skutecznie zapobiec nadużyciom. EKES proponuje utworzenie w tym celu ściślejszego mechanizmu kontroli.

4.4 Art. 7 ust. 4 akapit piąty przejmuje postanowienia poprzedniej dyrektywy, zgodnie z którymi usługi mogą być świadczone, jeżeli właściwy organ nie podejmie działań w określonym terminie. Podobnie jak w art. 4d ust. 5, należy przewidzieć inne procedury odwoławcze, za pomocą których będzie można doprowadzić do wydania decyzji przez organ (zob. punkt 4.1.3 i n. powyżej).

4.5 W art. 11 określono do celów zastosowania dyrektywy w sprawie kwalifikacji zawodowych pięć poziomów kwalifikacji. Te poziomy kwalifikacji nie mają odniesienia do europejskich ram kwalifikacji (EQF) ani do europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET). Określenie minimalnych wymogów w tytule III w rozdziale III zawiera odwołanie do systemu punktów ECTS. Aby zapewnić wnioskodawcom i właściwym organom większą przejrzystość, Komisja powinna opracować procedurę, która umożliwi odniesienie ustalonych pięciu poziomów kwalifikacji do systemów EQF, ECVET i europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET, wcześniej EQARF), a także do procesu bolońskiego i kopenhaskiego, oraz zapobiegnie rozbieżnościom i zazębaniu się zakresów.

4.6 W przypadku testu umiejętności, o którym mowa w art. 14 ust. 1, państwa członkowskie muszą, zgodnie z art. 14 ust. 7, organizować taki test umiejętności co najmniej dwa razy w roku. Ten obowiązek może spowodować obciążenia zwłaszcza dla małych państw członkowskich i ogólnie grup zawodowych, z których będzie bardzo niewiele wnioskodawców. Lepiej byłoby wprowadzić przepis, zgodnie z którym państwa członkowskie musiałyby zagwarantować, że wnioskodawca nie będzie czekał na przeprowadzenie testu umiejętności dłużej niż sześć miesięcy od nałożenia na niego takiego wymogu.

4.7 Zmiana w art. 31 ust. 1 wprowadza obowiązek ukończenia dwunastoletniego kształcenia ogólnego jako warunek podjęcia kształcenia dla pielęgniarzy odpowiedzialnej za opiekę ogólną. To samo obowiązuje, zgodnie z art. 40 ust. 2, także w przypadku kształcenia w zakresie położnictwa. EKES zwraca uwagę, że nie może to prowadzić do zamknięcia mniej wykwalifikowanym młodym osobom dostępu do kształcenia. Apeluje, by Komisja Europejska zadbała o to, by wysokie wymagania co do jakości były stosownie proporcjonalne do wymogów zawodu.

4.8 W art. 24 ust. 2 skrócono minimalny okres kształcenia medycznego na podstawowym poziomie o rok – z sześciu do pięciu lat. Pozostawiono jednak wymóg co najmniej 5 500 godzin kształcenia. Skrócenie minimalnego okresu kształcenia do pięciu lat spowoduje z konieczności – nawet przy takiej samej liczbie godzin – skoncentrowanie, a wskutek tego ograniczenie przekazywanej wiedzy praktycznej i teoretycznej. Ze względu na ochronę pacjentów należy pozostać przy sześciu-letnim okresie kształcenia. Stomatolodzy za właściwy okres uważają pięć lat i 5 000 godzin.

4.9 Rozdział IIIA – Automatyczne uznawanie na podstawie wspólnych zasad dotyczących kształcenia

4.9.1 Z zadowoleniem należy przyjąć uznawanie na podstawie wspólnych ram kształcenia lub wspólnych testów kształcenia, ponieważ sprzyja to mobilności usługodawców, a jednocześnie, dzięki jednolitemu poziomowi kształcenia, zapewniona jest jakość usług.

4.9.2 Komisja, w drodze procedury zgodnej z art. 58a, określa wspólny zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz kwalifikacje w zakresie wspólnych ram kształcenia (art. 49a ust. 3; art. 49b ust. 3). Nie może to jednak doprowadzić do równania do najniższego poziomu kwalifikacji w UE. W dyrektywie trzeba ustalić założenia dotyczące procedury, procedurę oraz kryteria, na podstawie których Komisja określa wspólny zasób.

4.9.3 Minimalne kworum, czyli jedna trzecia państw członkowskich, w których zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji musi być zgodny (art. 49a, ust. 2 lit. c), jest zbyt niskie. Niesie to ze sobą ryzyko, że minimalne standardy dotyczące czasu trwania i jakości kształcenia zostaną sprowadzone do najmniejszego wspólnego mianownika. Minimalne kworum powinno zostać podniesione i wynosić co najmniej 50 % + 1 państwo

członkowskie. Zapobiegnie to sytuacji zdominowania przez mniejszość państw członkowskich i zapewni akceptację dla wspólnych zasad kształcenia.

4.9.4 W przeciwieństwie do poprzedniego systemu wspólnych platform, w procedurze wg art. 58a Komisji przysługuje wyłączne prawo inicjatywy. Prawo inicjatywy w zakresie wspólnych zasad kształcenia powinno, tak jak dotychczas, przysługiwać państwom członkowskim lub stowarzyszeniom i organizacjom zawodowym reprezentatywnym na szczeblu krajowym i unijnym.

4.9.5 Art. 55a ułatwia uznawanie w rodzimym państwie płatnych praktyk odbytych za granicą. EKES przyjmuje ten przepis z zadowoleniem, ponieważ sprzyja on mobilności absolwentów między państwami członkowskimi.

4.10 Zgodnie z art. 57a ust. 4 wszelkie terminy mają rozpoczynać swój bieg w momencie złożenia elektronicznego wniosku w pojedynczym punkcie kontaktowym. W związku z bardzo krótkimi terminami przewidzianymi w dyrektywie (zob. punkt 4.1.3 powyżej) kompetentne rozpatrzenie wniosków przez właściwe organy wydaje się bardzo trudne. EKES dostrzega jednak potrzebę zgodności z dyrektywą usługową.

Bruksela, 26 kwietnia 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
